

ABONAMENTUL

Pe un an . . . 34 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Arad de Duminică
Pe un an . . . 4 Cor.
Pe jum. an . . . 12 "
Pe o lună . . . 2 "

Arad de zi pentru Ro-
mania și străinătate pe
un an 40 franci.

TRIBUNA

REDACȚIA
și ADMINISTRAȚIA
Deák Ferenc-utca 20.

INSERTIUNILE
se primesc la adminis-
trație.

Manuscrisurile nu se în-
polază.

Telefon pentru oraș și
comitat 502.

Prigoniri fără sfârșit..

Perchiziție la redacție, administrație și tipografie. — Trei procese noi. — Unul pentru o foaie volantă în limba germană.

(*) Nu s'au împlinit bine două săptămâni de când toți redactorii noștri au fost duși *pela poliție*, pentru a fi interogați în *trei* procese ce s'au pornit împotriva »Tribunei«, și ieri seara avurăm onoarea să salutăm iar pe bravii reprezentanți ai — ideii. Mai bine de două ore ni-s'au scotocit toate: poliția căută adică, în ruptul capului, manuscrisul a trei articole, pentru a ni-se intenta alte *trei* procese noi.

Patru sunt intentate din toamnă, trei din Noembrie și trei acum în Decembrie. Zece, ca să fie număr rotund!

Și încă ministrul de justiție Günther se mai plângea, răspunzând interpelării lui Dr. Maniu, că procurorii nu mai biruie să urmărească zierele române... Bieții de ei... Animați de spiritul care transpiră din vorbirea șefului lor, procurorii se vede că s'au așternut însă pe lucru, și nu le mai scapă un singur articol din ziarul nostru. Cu astfel de porniri și cu astfel de mentalitate, nu i-a fost greu procurorului să descopere »agitație« chiar într'un articol nu se poate mai rece și mai obiectiv în care se arată ce ne așteaptă pe urma reformei electorale a lui Andrássy. Se pare că juraierul acesta al guvernului maghiar este un fel de *noli me tangere*. Cât îi scrie ceva împotriva lui, procurorul te și înhață.

De astădată avem însă și un moment nou: ni-se intentează proces pentru o foaie volantă scrisă în limba germană. Sub titlul »Libertățile în Ungaria« s'a tipărit adică astăvară »Calvarul«, datele statistice pentru cari fostul redactor responsabil, Sever Bocu, a fost osândit deja la trei luni temniță și amendă.

Nici în foaia volantă nu este altceva, dar fiindcă a fost în limba germană și s'a răspândit în toată Germania, dar mai ales la conferința interparlamentară din Berlin, guvernul unguresc se vede că s'a supărat grozav... deci autorul trebuie pedepsit!... O să fie interesant: proces de presă pentru că s'a scris și nemțește ceea-ce românește se scrisese de mult, cu doi ani înainte de aceasta...

Logic de altfel și consecvent dl procuror: poate comptă cu siguranță că nici curtea cu jurați nu se va desminți, ci va condamna și pe traducător, dacă pe autorul român l-a osândit.

Să fim sinceri: știm că astăvară, la conferința interparlamentară din Berlin, foaia volantă germană i-a ars rău pe patrioți, deși abia cuprinde câteva șire de text. E îndesată însă cu cifre, pe cari deputații unguri, reprezentanți ai »celui mai cavalier și mai

tolerant popor« nu le puteau desminți. Dupăcum am auzit, ei s'au și întors părliți dela Berlin și s'au plâns guvernului de »unel- tirile de soboli valahe«... Iar guvernul nu putea să-i lase nerăsbunați și nemângăiați, a trebuit deci să ne intenteze proces pentru fericita idee ce am avut a zugrăvi în cifre — anii de temniță și sumele amendelor — tabloul libertăților din Ungaria.

Crede însă guvernul că intentând acest proces, a dovedit că »valahii calomniază?« Dar tocmai dimpotrivă, străinătatea când va afla pentru ce ni-se fac procese va fi și mai mult dispusă să creadă multele plângeri ale naționalităților din Ungaria. Iar că străinătatea va afla și despre această nouă bravură a procurorului din Oradia, se vor lua măsuri. În tot cazul, lista care a fost prezentată la conferința interparlamentară din Berlin, nu va fi vina noastră că la viitoarea conferință interparlamentară va trebui s'o prezentăm mult mai — lungă...

Dacă prigonirile nu mai încetează, ajungem ca fiecare ziar naționalist să aibă un Calvar care cu adevărat să uimească Europa. Se poate că guvernelor să nu le pese mult de asta. Cel puțin deocamdată. Nu le-a păsat lor mult nici de popoarele din Balcani, ci le-au luat peste picior, dupăcum erau sigure că nici România nu le poate face alt neajuns decât să ne întărească pe noi (parcă nu se îngrijește îndeștul de asta obladuirea ungurească!) prin moțiuni votate în meetinguri!... Și totuși vedem acum zilnic cum crește îngrijorarea vitejilor și nepăsătorilor de până ieri. Și facem prinsoare, că numai o lună să mai țină boicotul în Balcani și să se organizeze bine și cel din România, ș'o să-i vedem pe năpraznicii șovinisti miei blânzi... Ori-și-cât de puțin i-ar păsa adică magnatului Andrássy de falimentele fabricanților și marilor comersanți — ovrei, falimente cari e fatal să urmeze pe urma boicotului, — o să-i pese ministrului de finanțe Wekerle, o să le pese acționarilor celor mai multe ziare mari din Budapesta (acționari în mare parte — ovrei), așa încât nu este exclus să asistăm la întoarcerea jocului: azi presa șovinistă laudă încă pe miniștrii neîndurători față de naționalități, mâine poate să le bage de vină că prea au împins lucrurile la extrem.

Intr'adevăr, noi românii am ajuns să nu mai avem nici cea mai minimă libertate de presă. Putem, ce-i drept, să scriem ce vrem, dar nu suntem siguri, că a doua zi nu ni-se face perchiziție și nu ajungem în temniță până și pentru tipărirea în românește a Tatălui Nostru... La noi nu mai

poate fi vorba să ne păzim. Deja existența noastră nu place guvernului, când se pun deci toate în mișcare pentru a ne distruge, nu de căutarea dreptății e vorba, ci de risipirea unor adversari neplăcuți. Guvernul nu se mulțamește cu aceea, că alcătuieste proiect de lege cu menirea să facă din noi cetățeni de a doua categorie, ci s'a pus cu totdinadinsul să suprimă organul nostru de respirație, presa, să nu îndrăznim să dăm alarmă și să chiemăm poporul la luptă de apărare.

Dacă este însă adevărat că avem frați peste Carpați și dacă frații înțeleg și-și dau seama de forța pe care o pot desvoltă — pasiv: nemai cumpărând marfă de proveniență austro-ungară, n'au frații noștri decât să întindă boicotul, cece ar fi cel mai demn răspuns la boicotarea noastră!

Să vedem cine e mai tare: procurorul din Oradea și Cluj, ori milioanele românilor?! Andrássy și Günther din Budapesta ori regatul României, care în nici un caz nu s'a înființat, nu s'a întărit și n'a crescut în ce privește vază, pentru a stă pasiv în fața spectacolelor rușinoase ale unui regim maghiar de cea mai detestabilă specie... Nu numai cu arma se poate învinge acum, ci taina mării popoarelor este solidaritatea de rasă și buna cumpeneală în a da lovituri economice la timp și loc!

Facă-și oligarhii noștri de cap, numai noi să cumpenim lucrurile așa fel, ca prețul oalelor sparte ei să-l plătească.

Ungurii felicitând pe turci. Eră de prevăzută că ungurii vor copia și de data asta pe englezi.

La Constantinopol acum se inaugurează activitatea parlamentară și prin ea era modernă în imperiul otoman. Parlamentul englez, călăuzit de scopuri bine înțelese, a grăbit să felicite pe cel mai tânăr vâstar în marele areopag al lumii civilizate. Compatrioții noștri candescenți cum sunt, hai să scapere și ei de însuflețire. E atât de lefrenă la ei însuflețirea și-i atât de artificială.

Ei sunt felicitanții de ocazie la toate evenimentele de ecou universal. Ei au felicitat pe turci în 1878/9, trimițându-le spade de paradă, pe când sângele a mii de inimi creștine rumene zorile renașterii unui popor pogorător din leagăn de mărire, care frângea atunci jugul păgânilor. Ei au trimis spadă de paradă și japonezilor. Dar în fățărnicia lor n'au mers nicicând atât de departe, ca cu ocaziunea asasinării regentilor portughezi, când toată lumea civilizată, punând la o parte considerațiile de ordin principiar și infio-

rată de mijloacele teroarei anarhice, a condoleat cortezului — și numai parlamentul maghiar s'a reținut de a condolea.

Cum să condoleze cu prilejul omorării unui tiran?! — ei, poporul care se numește cu emfază »spada libertății«. Adevărat că spada se preschimbă pentru noi în paloș de călău, — dar ei speră să seducă lumea prin megalomania lor insolentă. Astfel și acum, ei grăbesc între cel dintău — de odată cu parlamentul englez — să trimită urări de bine parlamentului turc. Și li-e bine venit prilejul, când pentru mai mult lustru de sinceritate se pot provoca la oracare tradiții de frățietate. Propunerea de felicitare o va face președintele Justh, intenționându-se astfel mai mare aplomb. Mascarada însă nu mai înșală pe nime. Lumea cultă își întoarce fața scârbită de atâta perversitate.

Vești de criză.

Ca din senin, atmosfera politică s'a încărcat deodată cu vești de criză. Se vorbește de remaniere ministerială, de criză generală ba chiar de o dizolvare a camerelor.

Germenele crizei neașteptate a pornit dela discursul rostit dăunăzi de fostul ministru de justiție Polónyi, care a făcut mai multe destăinuri supărătoare pentru foștii săi colegi. În ședința următoare i-a și răspuns însuși șeful guvernului, Wekerle, în chip foarte înțepat și mușcător. Dar acest răspuns, afară de un succes personal asupra lui Polónyi, mai mult i-a stricat guvernului. Wekerle, forțat de Polónyi, a recunoscut că banca independentă, prețul pentru care kossuthiștii au urcat quota, nu se va face nici de astădată, pentru că guvernul nici nu a făgăduit-o odată pentru acum. Declarația aceasta a produs adânci nemulțămiri în șirele majorității kossuthiste. În fruntea acestor nemulțămiri stă președintele camerei, Justh, și ei declară că nu vor să voteze legea electorală alui Andrassy dacă nu se va face un jonctim între ea și banca independentă, așa că

aceasta să se voteze înainte de legea electorală. Eri deputatul Gaál Gaston a interpelat din nou în chestia bănoii. I-a replicat apoi Polónyi în chestie personală, atacând foarte violent guvernul și mai ales pe Wekerle, pe care l-a făcut mincinos, căruia să nu-i crezi nici contrarul din ceea ce spune, atât de puțin nu spune adevărul. Incheind el a zis, că dreptul de a se face arbitru moral asupra cuiva, *Wekerle nu eri l-a pierdut.*

De pe culoare.

Pe culoare, sub întreaga durată a ședințelor, a durat discuția despre banca independentă. Kossuthiștii spuneau că în punctul acesta nu încapă nici un compromis. Necăjiți păreau mai ales constituționalii. Se lansau vești de dizolvare a parlamentului, de criză a guvernului.

Un incident semnificativ.

Pe când vorbea Apponyi, marele slăvitul, pe când urechile patrioților erau fascinate de modulațiile celebrului bariton, pe când tiradele naționale se revărsau potop sub boltiturile semețe ale inclinei, pe când »geniul unguresc și-a desilns protegitor aripile de asupra unașei cupole a parlamentului«, pe când clipa revelațiilor politice din viitor eră să bată, risipiad bănuiele și nedumeririle stârnite în vremea din urmă de politica echivocă a guvernului în chestia băncii independente, pe când în sfârșit vraclul lozincelor sovniște credea să vrăjească spiritele larș, alungând duhul rău ce săpă în ascuns la temelia vieții actualului guvern — minune se întâmplă. Glasul sonor al oratorului se potolci aproape de culmele avântului său, sfărâmându-se de-odată într-o pusderie de sunete nearticulate, difuse, iar ochii oratorului se ațintiră flosi, cu o nuanță de spaimă, asupra unui punct din învâlmășala kossuthiștilor. Fața nălate radiată de inspirație, acum reglindea teama unui dezastu iminent... Iar cei spre care se îndreptară ochii ministrului eră președintele camerei, Justh. Acesta părăsi deinsinte tribuna prezidențială amestecându-se printre kossuthiști, cărora aparține și când oratorul accentuă tocmai menirea sublimă a partidului kossuthist, ei se aplecă spre vecinul său, șoptindu-i ceva. Atâta a fost de-ajuns ca sfioasa primadonă a Barnumului maghiar, să facurce tortul măiestru al frazelor sale. Și uitim întrebă Apponyi ori de are dl Justh ceva de observat?

— Ziceam cătră vecinul meu — lămurii Justh — că banca națională trebuie să o înfilințăm cu orice preț.

Apponyi păli și mai mult. S'a plâns că guvernul nu e sprijinit sincer. Vorbirea lui însă n'a mai provocat entuziasmul sgomotos de altădată, n'a mai fost acoperit de aplauze generale. *Malum omen!*

Pe culoare incidentul a dat ansă la fel de fel de tălmăciri și prorocii. Criza latentă pare aproape să izbucnească și mulți afirmă, că situația guvernului e sdruncinată. Semnele descompunerii în sinul urgisitel alianțe sunt evidente. Ce va urmă: fuziunea, căderea guvernului? — vom vedea. Evenimentele zilelor de mâine ne vor da prilej să revenim pe larg.

Pe valurile popularității azi fericitul văslăș e dnei Justh, căruia i apar în depărtare conturele ademenitoare ale unui fotoliu ministerial.

Marele meeting național din București.

Confederația statelor mici din Balcani. — Boicotarea mărfurilor de proveniență austriacă.

Duminecă s'a ținut în sala Dacia marele meeting naționalist.

Intrunirea s'a deschis la orele 2 sub prezidenția dlui *Petre Grădișteanu.*

Au lutz parte delegații din R.-Sărat, Romanai, Muzsal, Craiova și Găești.

Di Take Policrat anunță publicului că președinția adunării a fost încredințată dlui *Petre Grădișteanu*, omul cu inima plină de cele mai curate sentimente naționale. Pentru acest cuvânt i-se încredințează steagul luptei naționale.

Cuvântarea dlui Petru Grădișteanu.

Di Petre Grădișteanu, mulțămind pentru cinstea ce i-se face, spune că activitatea d-sale naționalistă începe dela vârsta de 18 ani, iar la anul 1859 a fost numărat printre inițiatorii ideii de unire a principatelor.

Acum, continuă dl Grădișteanu, implinesc aproape vârsta de 70 ani. Vă declar, însă, că nu mă simt slăbit și că voi să lupt înainte pentru cauza națională. N'am rivnit la demnități nici odată, pentru că nu mi-a plăcut să port zgardă. Această mărturisire am făcut-o și regelui Carol,

FOIYA ZIARULUI »TRIBUNA«.

Iosif Vulcan.

Viața și activitatea lui.

(Urmare).

A mai scris: »Nuvele« în 3 vol., apoi »Sălavul amorului« 3 tomuri, »Barbu Strâmba în Europa« 3 tomuri, »Fata Popii« 2 tomuri, și a tradus din franceză »Columba« de Ales. Damas și »Căvalerii Noptii«, minunata povestire de Poason du Terrail, 5 tomuri mari.

Cetitorii, pe lângă folosul moral, au aflat în citirea acestor scrieri și o distragere nobilă, mai ales în serile lungi de iarnă, cărora și-le-a dedicat autorul, respective traducătorul.

Scriitorii însuflețiți din anii 70 văzând cât de rămași suntem noi pe toate terenurile simțiau trebuința de a-și înarma nu numai dreapta ci și stânga. Și nime nu le poate nega meritul, că ei întâdevar au lucrat, dar au lucrat îndeosebi pentru timpul și pentru societatea lor. Au pus însă bază și unei instituțiuni, pentru care și generațiile viitoare le vor consacra zile de adacere aminte. Instituțiunea aceasta e »Societatea pentru crearea unui fond de teatru român«. Inițiatorul

și cel mai harnic membru al acesteia cine ar fi putut fi altul decât Iosif Vulcan? Deja prin anul 1868 tinerimea din Cluj a format o societate de diletanți și făcea vara turneuri prin cantrele române, iar în România artiștii Millo și Pascaly erau, atunci la culmea sărbătoririi lor.

A fost nemaipomenit efectul, ce l-au ajuns acești doi artiști în turneele lor prin Ardeal; însuflețirea publicului român eră la culme. Iusuși Vulcan scrie, cu ce dor s'a dus în Ardeal, să asculte pe Pascaly: »Deosebit mă interesa mult teatrul național, de care n'am văzut nici când. Doriam să aud limba noastră dulce și sonoră răsunând de pe scenă și acest dor îmi șoptea necontentit, să mă duc... Mai întâiu a vorbit cu Pascaly în Arad despre »fondarea unui teatru național în imperiul austriac«. Aceasta a fost în 1868 iar 1869 a publicat în »Familia« doi articoli cu titlul acesta: »Să fondăm teatrul național«. Unii la început n'au aprobat ideea aceasta, ei au salvat o altă chestie, anume înființarea unei Academii de drepturi și după ce aceasta s'a adeverit de nerealizabilă, fondul adunat s'a dat pentru întemeierea școlii de fete din Sibiu. Dar după ce Ioan Lăpădat și câțiva preoți însuflețiți dimpreună cu tânărul Eminescu au început să se ocupe de nou cu ideea aceasta publicând articoli de îmbărbătare în »Familia«, Iosif Vulcan

a recurs la ajutorul și la conlucrarea familiei Mocsonyi și astfel în 19 Februarie 1870 deputații români din dieta ungară de atunci alături în Pesta dimpreună cu redactorul »Familiei« au ținut o ședință și au primit unanim și cu multă însuflețire ideea înființării teatrului. Președinte a fost Gheorghe Mocsonyi iar notar Iosif Vulcan. S'a scris un apel cătră colonia română din Pesta chemând-o la întrunire pe 22 Februarie, ca toți românii din Pesta să fie inițiatorii acestei instituțiuni. La timpul anumit întrunirea s'a ținut sub prezidiul lui Gavril Mihályi, iar de secretar a fost aclamat Iosif Vulcan și în calitate de acesta a rămas până în 1882.

S'a ales o comisie de cinci, între aceștia și Iosif Vulcan, cari să compună programul societății. Aceștia în scurt timp și-au și implinit datoria arătând pe ce căi are să străbată societatea, pentru a putea ajunge la scopul dorit. S'au primit propunerile și încă în aceeași zi s'au entuziasmați au subscris o listă cu suma de 2120 floreni. A urmat acum munca comitetului de cinci: compunerea statutelor societății. S'au ținut mai multe ședințe sub prezidiul lui Iosif Hodoș și s'a publicat în »Familia« și prin ziarul Apel cătră publicul român pentru sprijinirea ideii propuse. Că societatea aceasta și-a ocupat un teren din ce în ce mai larg, fără îndoială e me-

Dacă a-ți încercat toate!

și tot nu v'au trecut durerile reumatice cereți o sticlă de

SPIET DE GHIATA

care face să înceteze imediat orice durere de cap, de dinți, provenite din răceală, ca d. e. teze și în spate, se folosește cu rezultat bun. În contra GUTURAIULUI singurul remediu.

Prețul unei sticle 60 fiteri, o sticlă mare 1 cor. 20 fil., 3 sticle mari

sau 6 sticle mici se trimit porto franco.

Cantități mai mici nu se trimit prin postă.

Se găsește și se poate comanda la

Szémann Agoston,

farmacist,

Hatvan, Fötér nr. 126.

Se expediază zilnic în toate părțile lumii

mem în urmă, când mi-a spus că regretă faptul că nu m'a putut avea mai aproape de tron. Mi-a plăcut, mai bine, să stau aproape de țară, de dulcea mea Românie, pe care o iubesc și îi doresc toată fericirea.

Am văzut cu toții nesinceritatea Austriei. În împrejurările actuale, eu nu mă adresez nici la rege, nici la miniștri. Eu mă adresez poporului, d-v. care ați întronat această dinastie.

Prin d-v. și cu voința d-v. să cerem ruperea oricărei legături cu Austria. În interesul existenței noastre naționale, să înființăm boicotul pe toată țara. Să ne legăm, pe cuvânt de onoare, că nu vom mai călca în pravăliile comercianților austriaci.

Să se știe, de toată lumea ca între noi și între frații pe peste munți există o legătură de sânge, pe care nici cel mai aprig dușman al noștri nu se va încumeta să o rupă. Să impunem prin urmare, ruperea relațiilor comerciale cu Austro-Ungaria și să înființăm boicotul. Să mai luptăm pentru constituirea unei confederațiuni balcanice, în care pe lângă noi, să intre Serbia, Bulgaria, Muntenegru și juna Turc.

Pentru izbânda acestor ideal, spelez la patriotismul d-voastră și vă îndemn să luptați pentru înființarea de comitete naționale de luptă în toată țara.

(Cuvântarea dlui Petre Gredișteanu a fost deseori întreruptă de aplauze sgomotoase și prelungite.)

Cuvântarea dlui Take Policrat.

Dnul Take Policrat spune că mișcarea naționalistă, la începutul ei, a fost primită de unii cu neîncredere și îndoielă. Acum însă, țara întreagă s'a ridicat în picioare, dovadă delegații sosiți azi din provincie.

Oratorul, prin cuvinte frumoase și bine simțite apelează la simțămintele de patriotism ale cetățenilor, îndemnându-i la luptă.

Cuvântarea dlui Bădulescu.

Dnul Bădulescu, avocat din Călărași, spune că regelui i-s'au ascuns întotdeauna adevăratele sentimente ale națiunii. Mișcarea naționalistă de azi va ajunge la urechile suveranului, care s'a sperim o va înțelege și va da țării o satisfacție legitimă.

Până când ni-se va da însă această satisfacție și înființăm imediat boicotul pentru toate mărfurile esențiale din fabricile Austro-Ungariei.

Cuvântarea dlui Giurculescu.

Dnul Giurculescu, avocat în C-Lung, protestează împotriva politicii vulturului cu două apele, inaugurată pe multă vreme de imperiul vecin. Austro-Ungaria e temnița tuturor libertă-

ților omenești, căci în ea zac atâtea naționalități încălușate.

Între noi și ungurii e o distanță nemărginită: ne desparte înainte de toate, câmpia Turdei, unde a murit ucis mișelește cel mai mare erou al aspirațiilor noastre naționale. (Aplauze prelungite entuziasm indescrisibile).

Oratorul vorbește despre lupta de desnaționalizare dusă de ungurii față de frații noștri din Transilvania. Dar ungurii uită că noi suntem de rasă latină și că, în aceste împrejurări, ne vom ridica privirile către țările latine.

Oricare ar fi convenția comercială cu Austro-Ungaria, nu ne vom putea niciodată solidariza cu aceasta, pentru că ar însemna să ne facem complicități la desnaționalizarea fraților noștri de peste munți. Noi am trăit cu eroism, nu cu diplomație. (Aplauze).

Noi iubim dinastia. Nu vom înțelege însă această dinastie, dacă ea nu se va identifica cu idealul românesc de pretutindeni.

Și după cum, la 1877, am trecut Dunărea la semnalul luptei pentru independență, tot astfel vom și să trecem Carpații, pentru desrobirea fraților noștri.

(Cuvântarea dlui Giurculescu a fost acoperită cu aplauze și ovațiuni).

Dl Pompilian (Craiova), reamintește suferințele românilor din Ungaria și îndemnă pe cetățeni la luptă pentru izbândirea idealului nostru național.

Partidele politice, la noi, nu sunt expresiunea voinței naționale. Poporul să lupte singur, cerând guvernului să se rostască în mod categoric asupra situației.

Cuvântarea dlui Răssu Abrudeanu.

Dl Răssu Abrudeanu: Mi-a fost dat să văd Budapesta cea mai sălbatică lipsă de respect față de un cm și în același timp față de toate drepturile și aspirațiile legitime ale unui neam.

Așa știe să mulțamească bătrânul împărat urmașilor lui Horia și Cloșca, frânți pe toată la Aiba-lulia!

Așa știe să mulțamească dinastia de Habsburg urmașilor celor 40.000 de români cari în anul deșteptării dela 1848 s'au jertfit pentru tronul împăratesc!

Așa înțelege Francisc Iosif să mulțamească a celor frați ai noștri cari, își cheltuiesc azi inteligența, averea și energia lor ca să păstreze mai departe dragostea poporului românesc pentru dinastia habsburgică, pentru a fi apoi răsplătiți în celulele închisorilor din Vaț și Seghedin.

Așa știe să mulțamească împăratul urmașilor acelor buni și leali români, cari și-au vărsat sân-

gele la Königrätz, pe când ungurii, favoriții M. Sale, se ofereau prusacilor!

Așa știe Francisc Iosif să răsplătească pe urmașii acelor frați ai noștri, cari înroșeau cu sângele lor apele și ogoarele Italiei, pe când ungurii întindeau mâna garibaldienilor!

Față de puztarea vecinilor noștri, să ne mobilizăm sufletele, să ne ridicăm la înălțimea împrejurărilor și să spunem conducătorilor de azi ai României și ai românismului: — Voiți să mai fiți vrednici a governa în pace și liniște acest pauc popor? atunci faceți cu un ceas mai curând să înceteze furia și sălbăticia ungurească!

Dacă nu: Înălțuri cu voi!

Dl general Stoica vorbind de compensațiunile luate de celelalte state, spune că românii sunt în dreptul lor să ceară înapoi Bucovina.

Dl Tașcu Pucerea vorbește din partea românilor macedoneni.

Domniasa spune că bandele cari au ucis atâți români în Macedonia au fost organizate de Austria.

Să ne unim cu popoarele cari au interese comune cu noi. Confederația balcanică ar ridica două milioane de bajonete și ne ar reda cu siguranță Transilvania și Bucovina.

Oratorul arată publicului stegulețele naționale ale celor cinci țări cari ar intra în confederațiune, ceea ce produce un viu entuziasm în sală.

Dl maior Ianculescu spune că noi nu facem irendentism, ci românism. Voința noastră este să fim cu toții laolaltă, căi suntem otrăviți de atâția străini. D-na cetește un pasaj scris de prințul Urosoff, într'un raport adresat ministerului de interne rus, prin care prințul își exprimă dorința de a ni-se reda Barabia.

După ce îndeamnă pe cetățeni la luptă, dl maior Ianculescu exclamă:

— Trăiască majestatea sa poporul!

Dl Take Policrat, într'o însuflețită cuvântare, spune că dinastia noastră, care stă pe tron încă de acum 40 ani, trebuie să nu stea în nemiscare, față de evenimentele ce se desfășoară.

Regele României să asculte voința țării întregi, să se miște, acum în tronul lui de aur și să scoată sabia strămoșilor noștri viteji, pentru apărarea celor mai sfinte interese naționale.

Peste câteva zile vom avea alegeri. În calitate de cetățeni conștienți, sunteți datori să nu trimiteți pe nime în parlamentul țării, dacă nu se va legă cu jurământ să rostască acolo primul cuvânt pentru marea cauză națională.

Să afirmăm și să dovedim solidaritatea națională a celor 14 milioane de români. Să știe dinastia că temelie de granit a edificiului său, constă în respectarea voinței și aspirațiilor noastre naționale.

niul lui Vulcan. El a fost acela, care ori unde se ținea adunarea acestei societăți, lăsându-și toate ocupațiunile alergă acolo însuflețind, electrificând pe cei adunați. El a strigat publicului românesc: „Să înălțăm un templu al Thezei, care să fie cași o simfonie, a cărei cântare răsună în toată pădurea și încântă pe toți, — cași soarele, a cărui rază binefăcătoare luminează globul întreg — cași aierul vifioasă, care pătrunde în toate locurile“.

El a spus publicului „de ce voim să avem un teatru național“. „Pentru că teatrul e un templu al frumosului și adevărului etern. Aici avem ocaziune să cunoaștem pe deplin omul această migmă neînțeleasă a lui Dumnezeu. Figuri moarte revie înaintea noastră, ca la lumina lampelor și și ia răsplata după merit“. Arată publicului personajele, cari au rol în dramele, comedile și tragediile cele mari din literatura apusului: câtă frumete este în viața omului, câte nebunii sunt într'însa, câtă ridicul și ce dureri zguduitoare sunt în lumea asta. Richard, Romeo și Iolus, terribilul Moor, regele Lear, Hamlet, Faust, Shylock, Harpagon toți-toți trec prin închiderea ascultătorilor. Viața aceasta e viața omului de pe pământ, care trebuie să fie înțeleasă odată. Cu

dreptul a putut dar afirmă, că teatrul e cea mai practică școală.

Și atunci cași cum ar fi fost un profet al vremii. În sufletul lui s'a deschis taina viitorului și stăpânit de cea mai curată însuflețire a zis:

„Să ne înarmăm până ce nu e târziu, căci lupta are să fie teribilă. Va fi lupta spirituală a luminii în contra întunerecului, a civilizațiunii în contra barbarismului, a viitorului în contra trecutului — pentru limbă și naționalitate. Să fie teatrul drapelul reformei regeneratoare, a cărui deviză e: cultura. Voim să reinălțăm națiunea noastră la locul, ce-i compete în concertul națiunilor. Voim să-i încingem fruntea cu nimbul gloriei antice“. Și aduce exemple din istoria străbunilor noștri romani și români, arată mărirea lor, dela care au să învețe tineri și bătrâni, învățați și cei ce nu știu carte, săracii și avuții deopotrivă. Care ar fi fost atunci românul, care ar fi rămas rece sub impresiunea cuvintelor lui, înflăcărate? N'a fost nime, atunci toți au fost buni, toți i-au înțeles și astfel adunarea primă a societății a avut un efect moral nespus de strălucit. Aceasta a fost în Deva în 4 și 5 Octomvrie 1870. Mulți, cari n'au putut participa la aduna-

rea aceasta au trimis felicitări și îmbărbătări bărbatilor conducători. „Aprinde-te lumina culturii! Cu toții vom urma!“ — răsunau îmbărbătările din provincie. A fost o adevărată sărbătoare românească. Pentru aceea s'au scris în „Familia“ cuvintele sărbătorii „Invierii“:

„Aceasta e ziua, care ni-a dat-o Domnul, ca să ne bucurăm și să ne veselim într'ansa.

„Aceasta e ziua, în care dorința noastră cea mai ferbinte s'a realizat, convingiunea noastră s'a încununat și ideea propusă de noi a triumfat...

„Azi națiunea noastră a scos la lumină un nou drapel de cultură, care ne va conduce la mărirea, căci în jurul lui ne-am adunat și ne vom aduna toți din toate părțile...

„Familia“ are sărbătoare. Și sărbătoarea ei este sărbătoarea națiunii.“

Iosif Vulcan s'a bucurat cu sufletul — și a meritat el bucuria aceasta.

A lipsit dela o singură adunare. La toate celelalte a fost de față și a întrebuințat fiecare ocaziune, ca să distragă, să instrueze și să însuflețască publicul adunat. Adunările au caracter ambulant și în cursul vremilor s'au ținut prin toate

Toate damele se facideal de frumoase
prin efectul bun al

LAPTE DE IDEAL

care acovește nenumăratele crisori de mulțumită.

Face să dispară roșata feței,
piatrile, petele de ficat și toate necurătenile pielii.

Prin folosirea cremei Ideal ajungem să avem o față curată, fragedă, catifelată și fină! De aceea vă rugăm ca la comandă să ne scrieți precis dacă fața e grasă sau uscată.

Se capătă numai la însuși fabricantul:

KUDAR LAJOS Szent László, gyógyszerész
— — Makó Ujváros — —

— 1 borcan de cremă Ideal 1 cor. —
Pudra Ideal 1 cor. Săpun Ideal 70 fl.

Comandele prin poștă se satisfac repede și punctual.

Preparatele medicale și chimice au fost premiate în expoziția higienică internațională din 1879 cu medalia de aur, cu crucea de metal franceză și cu diploma de distincție.

După cuvântarea dlui Take Pollicrat, dl Ioan Polihroniade, care se află în mulțime a cerut cuvântul în repetate rânduri, ceea ce a făcut să se producă tumult în sală. După multe insistențe dl Polihroniade s'a suit la tribună și a rostit câteva cuvinte, vorbind împotriva străinilor din România.

S'a cetit apoi următoarea:

MOȚIUNE.

Cetățenii Capitalei și delegații din județe intruniți în sala Dacia, în ziua de 30 Noembrie 1908;

Ascultând cuvântările oratorilor;

Protestează din nou contra atitudinii neleale și dușmănoase a monarhiei austro-ungare față cu neamul românesc.

Trimit salutul lor frățesc de încurajare fraților împilați de peste Carpați, și li asigură că urmăresc cu dragoste și cu durere luptele grele ce duc pentru conservarea limbei și naționalității române.

Invită pe toți românii să ia măsuri de represalii contra exploatarei economice la care Austro-Ungaria încearcă să continue a supune țara românească.

Invită comitetul național să organizeze lupta economică pentru înlăturarea comerțului austro-ungar din România.

Invită pe guvern să denunțe convențiunea comercială cu Austro-Ungaria.

Reclamă solidaritatea indisolubilă a neamului românesc de pretutindeni.

Intrunirea a luat sfârșit la ora 5 seara.

Pe stradă.

După sfârșitul meetingului, participanții într'o masă enormă, s'au îndreptat cântând „Deșteaptă-te Române” spre statua lui Mihai Viteazul, străbătând str. Carol, calea Victoriei și Bulevardul.

Politia lasse strazile măsurii de pază, postând sergenți de stradă și armată în curtea poliției.

Deasemenea și legațiunea austriacă a fost înconjurată cu trupe.

Manifestanții ajungând la încercarea casei Victoriei cu Bulevardul un grup de 300 de studenți s'a îndreptat spre universitate, iar câțiva, o „delegație” s'a îndreptat spre ziarul „Adevărul.”

În dreptul statuii lui Mihai Viteazul, s'a manifestat din nou, pentru cauza națională, după care publicii s'a împrăștiat în liniște.

Situația parlamentară în Austria.

— Dela corespondentul nostru. —

Situația parlamentară din Austria în timpul din urmă este una din cele mai nefericite. Pe lângă diferențele sociale, cari s'au ivit în urma proiectelor de lege privitoare la încheierea tratatelor comerciale, s'au asociat turburările naționale între nemți și slavi, cari au avut un răsunet puternic și în parlament.

Agrarienii au anunțat cea mai îndărătnică opoziție atât tratatului comercial deja perfecționat, între Austro-Ungaria și Serbia cât și legii de indemnizare pentru încheierea tratatelor cu țările vecine. Pe când reprezentanții agrarilor din grupurile parlamentare a cehilor și a creștinilor sociali vor face opoziție calmă contra proiectelor menționate, agrarii, cari aparțin clubului german, creat de curând, se vor opune vehement tuturor tratatelor comerciale cu țările agrare. Astfel cel puțin, sună buletinul parlamentar, foarte schimbăcios de altfel. Momentan stăm însă în preajma votării provizoriului bugetar, și agrarii se folosesc de situația critică a guvernului spre a stoarce prin voturile lor favoruri pentru mai târziu.

Intâmplările nefaste din Praga și dispozițiunile guvernului au produs o nemulțămire atât în rândurile cehilor cât și în ale nemților. Prin proclamarea stării de asediu cehii s'au simțit nedreptățiți și nemulțămirea lor s'a manifestat în raport cu diferitele nuanțări din „Narodni Klub” (clubul parlamentar al cehilor). Pe când radicalii delectau anuzi deputaților la deschiderea ședințelor cu o muzică infernală și pretindeau cetirea din cuvânt în cuvânt a încurselor, ceilalți, cehii agrarieni, au declarat că vor vota contra bugetului, cât timp nu se va da satisfacție deplină poporului ceh din Boemia, fie chiar în pagaba nemților. Pe lângă ridicarea staturului cereau să li-se oprească studenților germani din Praga preambările lor tradiționale de pe Graben și înființarea școlilor de minorități cehice în părțile germane ale Boemiei. Cu ziua de azi guvernul a ridicat staturul din Praga totodată însă li-a încuviințat studenților germani portarea insigniilor oprită deodată cu proclamarea staturului, satisfăcând numai în parte atât dorințele cehilor cât și ale nemților. Până acum guvernul nu i-a putut încă îndupleca pe cehii agrari să voteze pentru buget și conferința, anunțată pe azi a lui „Narodni Klub”, va hotărî definitiv ținuta cehilor. Cehii tineri au declarat din capul locului prin gura reprezentantului lor Dr. Kramarz, că vor vota pentru buget, îndatăce staturul va fi ridicat.

Ținuta nemților încă nu e destul de deslășită. Frațiunea nemților naționali va vota necondi-

ționat bugetul, nemții agrari și radicali încă nu și-au stabilit definitiv marșruta.

Pentru buget vor vota și Italienii și rutenii, chiar și slavii de sud, cari anunțaseră nu de mult cea mai vehementă opoziție în contra guvernului.

Ținuta creștinilor-sociali eră din capul locului sigură; o schimbare neașteptată s'a produs în ținuta socialiștilor. Aceștia declaraseră că vor vota în întâia cetire bugetul, dar numai sub condiția ca guvernul să ia angajamentul de a ridică stante pede staturul din Praga. Văzând însă în urmă, că unele partide bugheze voiesc să trăgăneze perfecționarea bugetului, împiedicând prin aceasta perfecționarea reformelor sociale anunțate de guvern, au decis să voteze pentru urgența bugetului în tustrele cetiri.

Astfel ratificarea provizoriului bugetar, care se va vota azi sau mâine, e ca asigurată.

Legea de anexiune se va desbate numai în prima ei formă și se va încredința apoi unei comisiuni speciale.

Sâmbătă, probabil, se va ajurnă camera până după Crăciunul nemțesc.

Conferința comună a primului ministru cu șefii partidelor.

Ieri premierul Bienert a avut o conferință cu șefii tuturor partidelor, a cărei rezultat a fost, că românii, rutenii și slavii de sud au declarat că votează pentru buget.

Ținuta cehilor.

Azi, la orele 12, clubul parlamentar al cehilor „Narodni Klub”, a decis să voteze contra bugetului. Probabil că cehii tineri se vor abține de la votare, deoarece au declarat la început, că vor vota pentru buget.

Intrunire studențească.

Cercul studențesc naționalist „Avântul” a chemat întreaga studențime din București, la o intrunire în sala „Amicitia” Joi, 20 Noembrie, oarele 8 și jum. seara, spre a protesta contra atitudinii Austriei și Ungariei față de frații noștri din imperiul vecin.

Intrunirea a fost prezidată de dl Al. Perian, președintele „Avântului”, care arată scopul acestei chemări a studențimii și rolul însemnat care trebuie să-l aibă tinerimea universitară în deșteptarea sentimentului și conștiinței naționale.

Dl Radu Portocală vorbește despre barbarul proiect de lege electorală al contelui Andrássy, care e o nouă lovitură și una din cele mai grave pentru românii de peste munți.

În el tendința de maghiarizare e pe deplin vădită, căci se înăbușe orice luptă pe teren pe-

părțile locuite de români, unde numai s'a putut: dela Lugoj până la Baia-Mare și dela Lipova până la Brașov.

Mulți au cetit multe lucrări cu aceste ocazii, dar cu deosebire Iosif Vulcan. „Schite din istoria teatrului”, „Limba și scena”, „Despre literatura noastră dramatică”, „Pregătiri la înființarea unui teatru național”, „Teatra ambulant”, „Despre umorul popular român”, „Despre satira populară română”, — sunt tot atâtea conferințe, cari au ridicat nivelul ședințelor, dându-le oarecum un timbru literar. Astăzi ședințele acestea au devenit festivități naționale, la cari debutează coruri românești, se aranjază petreceri în favorul societății, diletanți și fi de țărani rolează pe bină astfel, încât cu drept cuvânt s'a putut zice, că societatea aceasta prin adunările sale ambulante împrăștie sămânțe de spirit național în toate părțile.

Dela 1882 până la 1895 Iosif Vulcan a fost vice-președintele societății, iar de atunci până la moarte i-a fost președinte, dar și ca al doilea conducător tot el a condus adunările. Astfel, cu multă trudă, cu multă abnegațiune, alergând de atâteaori prin ținuturile românești și punându-și tot sufletul pentru societatea aceasta, a ajuns acolo, că la sfârșitul vieții sale societatea a avut un fond de peste 400.000 de coroane. Societatea a deschis »Biblioteca teatrală«, a pus premii pentru lucrări dramatice, a devenit ramul cel mai

vânjos al „Asociațiunii pentru cultura și literatura poporului român”; se îngrijește să albe actori artiști, cu un cuvânt, se apropie de adevăratul său scop. Dar și astăzi mai putem zice încă, ce Vulcan de mult a zis cătră o venerabilă matroană, că până la realizarea ideii de a înființa un teatru național mai are să treacă un interval oarecare — dar în urmă ideea va triumfa.

În »Pregătiri la înființarea unui teatru național«, conferință cetită la adunarea din Lugoj, Vulcan a susținut, că fondul pentru teatru e de două feluri: material și spiritual. Pe acest din urmă îl formează actorii și repertoriul. Dar pe atunci nu aveam nici repertoriu, voința tare însă l-a câștigat. Voința lui Iosif Vulcan.

În călătoriile sale dese și lungi a avut prilej, să cunoască societatea românească, să vadă durerea și bucuria, păcatele și virtuțile poporului său și a voit să i-le arate toate aceste pe scenă, ca poporul să se cunoască însuși pe sine, ca să se lăpade de ce e rău și să propășască în cele bune. Astfel au ieșit de sub peana lui neobosită comedii: Clorobor pentru un topor, Nu vătămați fetele bătrâne, Lăudăroșii, Soare cu ploaie, Ruga dela Chlseteu, Sărăcie lucie, Alb sau Roșu, Chirlășul fugit, Mireasă pentru mireasă, Măta cu clopot, Gărgăunul dragostei, Nunta lui Pârjol, mai multe canțonete, dialoguri pline de haz și monologuri ca: Plăleșul satului, Păcurarul din Ardeal (politică subț haină ciobănească) și Prima rochie lungă.

Aceste sunt actuale și astăzi și se predau cu multă vervă și cu efect mare de toți țărani români. Abia este vre-o petrecere populară, în care să nu se debuteze cu câte o comedie de a lui Vulcan.

Sunt aceste momente rupte din viața noastră socială-culturală, din viața dela sate cu toate slăbiciunile ei și sunt în ele figuri tipice din toate clasele, cari au să trăiască încă multă vreme pe scenă. Că ce efect salutar au scrierile acestea, se putut observă oricine, care s'a interesat de petrecerile populare, mai ales în părțile băntăne. A arătat româncei dela sate, ce e credința în superstițiuni și cum are să se feriască de ea și cum au să respecte toți dreptatea și meritul. Îndesebi satirizează pe acela, cari nu se știu ridică ca să priceapă îndestul cărările vieții. Și într'un timp de tranziție și de frământare multe caractere dubili ies în relief, cari nu trebuie să scape dinaintea satirizării. Cu comedii aceste tot ceea ce a făcut la noi Vulcan, ce a făcut Alexandru cel Mare ale sale în România; chiar pentru aceea operele lui dramatice nu sunt de a se aprecia după valoarea lor estetică, nu sunt deci de o durată cu adevărat lungă. Nu adevărul etern, ci adevărul de acum e reprezentat în ele.

(Va urma.)

Dacă târguiți din articolele anunțate în ziarul nostru, vă rugăm ca la comandă să amintiți unde ați cetit aceste anunțuri.

de din partea naționalităților din Ungaria. Insi-
asupra necesității imperioase de a se intro-
votul universal, singurul sistem de vot cu
adevărat drept și folositor într'un stat poliglot.
El trebuie să fie egal, adică pentru toate națio-
nalitățile, apoi direct, adică fără delegați, și, în
fine, secret, iar nu votul pe față, cum se prevede
în proiectul lui Andrássy.

Atacă nepăsarea ce domnește în România față
de lovitură de moarte ce se dă fraților noștri și
spațiul intelectualilor noștri, cari au sfânta dato-
rie de a fi deșteptătorii conștiinței naționale.

Di Dimitrie V. Anghel arată cât de însemnat
este rolul presei într'un stat: ea, ca și școala,
contribuie într'un grad înalt la cultura unui po-
por și la ridicarea lui sufletească. Ungurii, vă-
zând admirabila putere de muncă a ziaristilor
români de peste muni și influența determină-
toare ce o au în poporul român, caută prin cele
mai nelegiuite mijloace să le dea lovitură de
moarte spre a merge mai ușor spre maghiarizare.
Se amestecă toate întemnițările și amenziile nu-
măroase ce au aplicat apostolilor coadeiului, Se-
ver Boca, Silvestru Moldovan, Mitru, Pompeiu,
Jugănaru, Ovid Gritta, dr. Lupaș, Păr. I. Nico-
rescu, Octavian Goga și alții, al căror număr e
însemnat și als căror jertfe și străduințe sunt
demne de imitat.

Presă noastră din Regat e atât de copleșită de
ședani, încât nici nu ne gândim a o îndamna să iea
pildă. Singură presa naționalistă-democrată apără
cu toată căldura și desinteresarea cauzele drepte
ale fraților noștri răzleșiți de soartă prin țeri
cotropite de neamuri străine.

D. Valeriu Tino arată atitudinea popoarelor de
gență latină în trecut și nepăsarea condamnată
de astăzi față de gravele evenimente prin care
trece neamul nostru de pretutindeni, cerând ca
acum să se intereseze de noi mai mult decât
oricând și să ni iea apărarea.

D. Nicolae Dicescu face o scurtă privire asupra
fraților noștri din Ardeal, Bucovina, Basarabia și
Macedonia, arătând care este starea lor din
punctul de vedere al sentimentului și constituției
de neam. Vorbește despre mărețul ideal al nea-
mului românesc, îndemnând ca toți bunii români
să se străduiască pentru săvârșirea lui, deocam-
dată pe cale culturală și în urmă pe cale po-
litică.

Față de împrejurările critice în care se gă-
sește neamul nostru, cei din regat ar trebui să iea
o atitudine hotărâtă și să ajute toate mișcă-
rile și străduințele ce le fac în vederea păstrării
naționalității lor.

Intrunirea s'a terminat la ora 11, fără obi-
cuința motiune, care, precum bine a spus d. Pe-
rianu, e întâmpinată în iaimile ascultătorilor.

Mișcarea aceasta cinstită și frumoasă a stu-
denților celei curate dela „Avântul“ e un fapt
îmbucurător și dătător de nădejdi îndreptățite.

Ea dovedește că și-au înțeles înălțătoria lor
menire de a dezvolta sentimentul național și de
a întări și întinde conștiința și spiritul de solida-
ritate națională.

Griza orientală.

Încercătura din Orient s'a limpezit și foile tar-
cești, atât cele guvernale cât și a partidului
juno-tare observă o țintă mai prietenoasă față de
Austria. Boicotul însă continuă a lua proporții
înținse — dar se speră că va conțeni în momen-
tul când negocierile dintre Austro-Ungaria și Tar-
cia vor dace la sfârșit bun.

Postulatele Turciei sunt, precum vedem din
ziile turcești, cam următoarele: 1) Austro-Unga-
ria ia asupra sa o parte din datoriile de stat a
Turciei 2) renunță la jurisdicțiunea sa în Turcia
(la așa numita „jurisdicțiune consulară“). 3) re-
nunță la oficiile sale postale din Turcia 4) spri-
jinește planul unei conferințe a marilor puteri 5)
acordă Turciei un tarif vamal.

Turcia nu pretinde dela Austria autonomia
Bosniei sub suveranitatea Austro-Ungariei, de-
oarece vede bine că n'ar câștiga prin aceasta ni-

mic, ci mai vârtos ar sprijini numai aspirațiunile
Serbiei, cari se întind în aceeași măsură asupra
teritoriului austriac și turcesc și nesocotesc prin
aceasta bine înțeles sfaturile „prietenești“ ale
Angliei și mai ales pe cele ale Rusiei. Totodată
se pune în contradicție cu marile puteri, cari nu
doresc să intre în negocieri directe cu Austro-
Ungaria.

Conferința o dorește probabil, ca să reguleze
chestiunea Bulgariei și a Cretei în favorul său.
Ca un negustor adevărat ea crede că Austria nu
va fi așa de „sgârșită“ ca Bulgaria și se va „în-
voi“ mai ușor.

Deschiderea parlamentului turcesc.

Parlamentul turcesc se va deschide Joi
cu mesajul de tron al sultanului. Deputații
au decis, să abandoneze reproșurile la a-
dresa sultanului pentru vechiul său regim.
Nu e sigur, dacă elementele liberale vor avea
majoritatea. Deputații greci și armeni și unii
dintre deputații turci vor cere dela sultan,
ca să reinvoiască pentru constituție înaintea
parlamentului, ceace ar sta în contra zicere
cu părerea ulemilor, cari țin jurământul de
o chestie religioasă, de care s'ar fi achitat
deja sultanul, depunându-l înaintea șefului
religios al musulmanilor, lui Șeich-ul —
Islam.

Adresa deputaților englezi.

350 de deputați din camera engleză a
înaintat o adresă de felicitare, subscrisă și
de premierul Asquith, tinărului parlament
turd.

Guvernul turc în contra boicotului.

Guvernul a inițiat formarea unei comisii pen-
tru combaterea boicotului, în a cărei frunte se
află doi miniștri, Hakki-bey și Hilmi pașa și di-
rectorul general al oficiilor vamale.

Bulgaria împăciuitoare.

În urma intervenției energice a Germaniei în
chestia societății pentru exploatarea căilor ferate
orientale, Bulgaria s'a supus cererilor Germaniei
și a înștiințat-o prin ambasadorul său din Berlin
despre acest paș.

Cronică — fantesistă.

Politică externă. — O întâmplare în tren.

Noroc că în școli copii nu iau la politica
externă: ar ieși mult mai rău crescuți decât
acum când nu o învață. Voiți o probă? Iată
ceea ce se petrece acum în Orient: Turcia sâr-
bătorea — în familie — Constituția. Cam se în-
tâmplă de obicei în asemenea ocazii, toți băuseră
oam mult și nădăjduiau că a doua zi, o să
doarmă *tuha-vasa* până la prânz, când, toc-
mai în toiul petrecerei și a vivaturilor, iată intră
pe ușe un domn, care zise capului familiei: „Vă
rog să mă iertați că viu tocmai acum să vă
supăr: de mai multă vreme vreau să viu, dar
n'am avut timp. Iată de ce este vorba: d-ta mi-ai
împrumutat o sumă de bani, în schimbul unei
poliți iscălită de Puteri; te anunț acum, că po-
lița am proclamat-o regat independent și că banii
nu o să-i mai vezi nici odată. Poți să te bucuri
că am ales acest moment ca să-ți spui această
noutate!“ Domnul acesta, întoarse spatele și ieși
pe ușă. Capul familiei nu avu vreme nici să zică
„aferim“ căci intră în sala de mâncare un alt
domn, care zise capului familiei: „Nu cred că
s'ar fi putut găsi o ocazie mai nemerită ca a-
ceasta, ca să-ți spui ceea ce aveam de spus. De
multă vreme d-ta mi-ai dat în arendă o moșie a
d-tale. Moșia este frumoasă și se hotărăște cu o
moșie a mea. Am venit să te anunț că de azi

înainte, mi-am anexat moșia d-tale, cu o scri-
soare autografă.“

Nu știu ce o fi răspuns capul familiei, dar cred
că și-o fi pus mâinile în păr, zicând: o altă sâr-
bătore ca aceasta, și mi iau și cămașa din spi-
nare.

Într'adevăr: dacă nu-i iau și cămașa, să nu
credeți că i-o lasă pentru că au milă de el, sau
pentru că nu dorește să i-o ia! Nu! Politica ex-
ternă este un câmp de acțiune, în care jandarmii
nu există: fiecare face ce vrea, fără altă teamă,
decât de a se lua de păr cu adversarul. Și iată
care este utilitatea diplomației: să găsească mo-
mentul în care adversarul nu se așteaptă la pă-
ruială sau când a băut mai mult, sau când
doarme. Este aceeași lucru, ca cu țaranul care a
adormit într'o seară pe o bancă dintr'o grădină
publică și a doua zi dimineața se duce să reclame
la poliție că i-s'a furat portofoliul din buzunar.
„Prostule, îi zise comisarul drept orice mângă-
iere, de ce nu ai băgat de seamă? Cam așa
ceva o să răspundă puterile în conferință (de se
va face) la plângerile Turciei.

Unui negustor neamț, i-s'a întâmplat zilele tre-
cute, o aventură tragico-comică, în tren. Era
singur, într'un vagon de clasa II-a, și începuse
să i se urască. La o stație, în vagonul său se
urcă o domnișoară frumoasă și singură. O dom-
nișoară frumoasă este un noroc; o domnișoară
frumoasă și singură este de donkori noroc; o
domnișoară frumoasă și singură în tren, este
un noroc dorit de toți muritorii. Negustorul neamț,
pricepî număidescă că n'o să i se mai urască
în tren.

Începură să vorbească. Domnișoara eră vorbă-
reață și veselă, răspundea drăguț la întrebări, și
negustorului i se păru — sau poate se înșeie —
că în ochii fetei strălucea un fulger de interes.
După cinci minute, negustorul începu să-și dreagă
cravata: primul semn că bărbatul începe să se
aprinză. După zece minute începu să-și răsucescă
mustața. Când un bărbat, își răsucescă nervos
mustața în fața unei femei, însemnează că s'a a-
prins d'abinele. Ciopolețul de alarmă începuse
să se scandalizeze, iar perdelele dela ferestre, să
se roșească. Afacerea mergea rău — sau bine,
depinde din care punct de vedere o privim. Dom-
nișoara însă, ea singură își păstră liniștea. Sur-
dea mereu și pe când vorbea, se plecă cu dră-
gălașie spre tovarășul său de călătorie. Negusto-
rul, care citise o carte de astronomie în tinerețe,
vedea pe domnișoară ca pe un astru, ca pe o
cometă, ca un soare, de care se tot apropiă, în
călzindu-se. Alte două gări, și cometa o să se
ciocneasă cu pământul, sau el o să ajungă în
cer.

În prada acestor gânduri, neamțul deschise
ochii... după vr'o două ceasuri. Domnișoara?
Pierise. Portofoliul? Pierise. Ceasornicul de aur?
Pierise. Puțin cloroform, pe care domnișoara îl
pusese sub nas, pe când el se lăsa a fi dat de
nas, fusese de ajuns ca să producă scamatoria
aceasta. Și ca calme, cometa, în loc să atingă
pământul — cum credea el — era departe, îm-
preună cu banii lui, dar așa de departe, că poli-
ția, cu toate telescoapele sale, nu i-a mai găsit
nici până în ziua de azi.

Se zice că negustorul neamț a rămas foarte
îndurerat de această întâmplare. Se cunoaște că
nu este filozof. Dacă ar fi fost filozof, ar fi văzut
în toată daraverea aceasta un lucru foarte natu-
ral, foarte omenească: omul vede un chip frumos,
se amorozează și adoarme cu gânduri frumoase
și dulci, ca să se deștepte fără iluzii și fără pa-
rale. Este drept, că în cazul de față, mai era și
puțin cloroform, dar fata a uitat că nu este ne-
voie de nici o doftorie, când vrei să adormi pe
un bărbat, legându-l pe aripele visătoare ale
vanității sale.

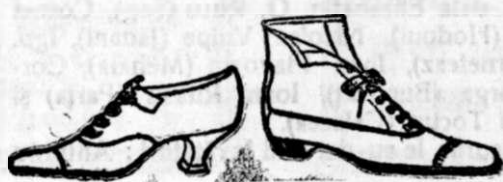
Roma, 12 Decemvrie 1908.

Pompiliu Robescu.

Szimonidesz și Raduch

pantofar

Kolozsvár, Vesselényi Miklós utca 4.



Iși recomandă on. public din loc și provincie, marfa lor
de prima calitate, care se bu- **ghete** pentru picioare
cură de bună reputație. Fac **ghete** bolnave, mai
departe **ghete moderne de copii, bărbați și dame din cel**
mai bun material și cu prețuri moderate.

.. Pentru comande din provincie rugăm să ni-se trimită de model o ghiată veche ..

Din străinătate.

Boicotarea e opera tinerilor turci. „Fr. Zeitung“ află din Constantinopol, că comitetul boicotului își continuă opera.

La toate expedierile de mărfuri în provincie, hamalii cer să li-se arate o dovadă că comerciantul care trimite e membru în asociația tinerilor turci, contrar ei refuză să descarce mărfurile.

Muntenegru tradează alianța cu Serbia. „Vossische Zeitung“ află din Belgrad:

Sârbii sunt indignați din cauza publicării conținutului alianței serbo-muntenegrene.

Toți acuză pe muntenegreni.

În cercurile guvernamentale sârbe, se spune că un înalt funcționar sârb e vinovatul.

NOUTĂȚI.

ARAD, 16 Decembrie n. 1908.

— **Din Caransebeș ni-se anunță că reprezentanța doamnei Agatha Bârsescu se va da cu prilejul serbărilor instalării noului episcop. Ziua nu s'a fixat încă.**

Celebra artistă sosește mâine la Abrud.

— **Vicelcolonelul bătaș.** Din Kaposvár se scrie: Vicelcolonelul de aici Alfred Teutsch este un om foarte antipatic atât în oraș cât și în armată. Antipatia aceasta și-a câștigat-o prin aceea că este foarte brutal, și pentru o greșală cât de mică aplică pedeapsa cea mai grea. Mai dăunăzi a pălmuit pe un sergent din regiment cu numele Vanicsck, așa, încât acesta năpădit de sânge a căzut. Bietul sergent a fost dus la spital, unde s'a constatat că va asurzi de urechea stângă. Orașul întreg, iritat de brutalitatea repetată a vicelcolonelului va cere strămutarea lui.

— **Țandura în ochii altuia...** Societatea pentru promovarea culturii slave din Moscva a ținut o adunare, în care s'a discutat despre pericolul pangermanismului, solidaritatea tuturor slavilor și misiunea politică a Rusiei ca cel mai mare stat slav. După ce au vorbit doi oratori în termeni vehemenți contra Germaniei și Austriei, la cuvântul deputatului din Dumă, Robicew, biciuind triste stări din lăuntrul „protectoarei slavismului“, mai ales completa nesiguranță pe terenul dreptului. Delegatul poliției a oprit numaidecât adunarea.

Văd, panșlaviștii, țandura în ochii altuia, iar bârna în ochii mamei Rusia nu. Mai ales Rusia are un tovarăș foarte bun, demn de la care tot își zice „stat cu cultură europeană“.

— **Agatha Bârsescu-Radovici în Brad.** Din Brad primim următorul anunț redactat în românește, ungurește și nemțește: Celebra tragediana, care peste 8 ani a fost mărgăritarul și gloria teatrului dela curtea împărătească din Viena, va sosi în 20/7 Decembrie 1908 la Brad și va juca în „Hotel Central“ din 20—22 l. c. roiele de căpetenie din tragediile Medea de Legouve, Sappho de Grillpaiser, Phedra de Racine, Deborah de Rosenthal, Faust de Göthe și va declamă poezii alese din Alexandri, Eminescu, Coșbuc, Heine etc.

Cu bucurie vestim publicului hotărârea artistei distinse de a ne oferi și nouă celor din provincie plăcerea de a gusta din frumusețile și bucuriile sublimității artei clasice. Incredințați, că vă cauzăm plăcere: Vă invităm să participați la aceste producțiuni! Brad în 20 Decembrie 1908. Dr. Pavel Oprisa, Emanuil Comșa, Brády Albert, Dr. Buchrucker. Bilete de intrare se pot procura pe 1 ori 3 producțiuni până la 2 Decembrie la 12 oare la firma J. Cătean în Brad și R. Coțoiu în Baia-de-Criș. Locul I 3 cor. Locul II 2 cor. 20 fil., Locul III 1 cor. 20 filieri. Studenții gratis. Placate se vor așșa la pravălii etc.

— **Moartea lui Muraviev.** Ambasadorul Rusiei în Roma, Muraviev, a murit subit.

— **Prințul Liechtenstein.** Mareșalul curții principele Rudolf Liechtenstein, care a fost timp mai îndelungat boalnav, a murit azi pe moșia sa, în Märtsch-Krumau.

— **Cenzura japoneză.** — Într'unul din numerele noastre trecute am arătat cum cenzura japoneză oprește reprezentarea pieselor lui Molière și ale lui Shakespeare, precum și cauza pentru care piesele acestora sunt interzise.

Zilele trecute a apărut în Tokio un decret prin care se interzice vinderea ultimei broșuri a celebrului scriitor rus contele Tolstoi, privitoare la revoluția rusească, după ce cu câțiva vreme mai înainte au fost oprite operele lui Zola.

— **Curs de limbă română la Paris.** — Ziarul „Le Temps“ spune că Lunia trecută s'a inaugurat la „Societatea pentru propagarea limbilor străine“ din Paris, cu sediul în rue Serpente Nr. 28 cursul de limba română.

A asistat un public foarte numeros. Tot la această societate se mai predau limbile japoneză, daneză și norvegiană.

— **Reforma calendarului în Rusia.** Petersburg — Partidele Dumei, sub președinția baronului Tiesenhausen, au luat în mână chestia reformei calendarului, așa că sunt speranțe că reforma va fi adusă curând la îndeplinire. Toți sunt convinși de însemnătatea chestiunii. Calendarul gregorian împiedică dezvoltarea relațiilor internaționale, îngreună comerțul rusec și constituie o rușine pentru demnitatea Rusiei și pentru știința rusă.

Noul calendar e combătut de reprezentanții clerului ortodox.

În urma discuțiilor ce au avut loc, partidele din Dumă au hotărât să aducă un proiect de lege din inițiativă parlamentară, pentru introducerea urgentă a calendarului stil nou.

— **O promoție care ne face cinste,** a fost — ne scrie corespondentul — cea de Sâmbătă a dozoarei Eleonora de Leményi, la universitatea din Cluj. Dozoara Nora Leményi este cea dintâi româncă, care obține titlul de doctor în litere, și mi-se pare a doua cea doctor în genere. Acest fapt, și numele de cel mai bun student al facultății de litere, cu ce se putea mândri dozoara în tot timpul studiilor universitare, (anul trecut obținuse un premiu considerabil, cu o lucrare literară) a atras o mulțime de public, cetățeni ai universității și cetățeni ai orașului, la actul solemn al promovării. În adevăr, a și făcut-o prea frumoasă — impresie, când decarul facultății vestea: „ii confer titlul de doctor *summa cum laude*“. Zimbea cu plăcere și fața decanului, care fusese totodată și profesor dozoarei Leményi, iar colegii, pe cari i-a învățat a o știe respectă, i-au adus felicitări sincere.

Seara, familia noului doctor, a oferit un banquet elegant, în cinstea prietenilor și cunoștințelor buni. A luat parte o frumoasă cunună a coloniei române din Cluj, dame și domni, stând împreună până târziu în noaptea la hotel New-York. Preacuvioșia Sa Dr. Eusebiu Roșca, venit anume pentru această ocazie solemnă ca un vechiu prieten al familiei în urma unei făgădueli de demult, a închinat cel dintâi pentru serbătorita. Acestor cuvinte călduroase a mulțumit dl. avocat N. L. Leményi, dând expresie recunoștinței sale tuturor celor ce au primit cu prietenie pe fiica sa în Cluj. Animația generală apoi a mai adus și alte toasturi.

Presa locală din Cluj, de asemenea amintește în termeni măgulitori succesul rar al dozoarei Leményi, care în adevăr, cu toată activitatea sa numai cel mai frumos îndemn îl poate da ori cărei mame, de ași lăsa fetele să pornească pe aceiași cale lăra țesută, dar cu multe nădejdi. *Coresp.*

— **Inmormântare.** Luni la 1/14 Decembrie a. c. am petrecut la groapă rămășițele pământești ale părintelui Iosif Rădneaș din Szent András. Actul înmormântării s'a început la 10 ore a. m. După rădicarea pausului în casa mortuară, coșciugul fu luat de patru preoți și pus pe nosilii. De aici cortegiul a plecat spre sfta biserică gr. or., unde s'a oficiat cu deosebită solemnitate ceremonialul prescripș pentru înmormântare. Biserica lăsată de popor între cari erau foarte mulți străini (romano-catolici). Actul ceremonial l'a început pontificantul Prea On. domn Dr. Traian Putici protoprezbiter asistat de dnii preoți: G. Selegianu dela Elisabetin, G. Rusu (Șag), Cornel Popovici (Hodoni), Nicolae Vulpe (Jadani), Ign. Spân (Cerneteaz), Ioan Plavoșin (Mehala), Cornel Gheorga (Bucovăț), Ioan Russu (Parța) și Gheorghe Tocitu (Calacea).

Răspunsurile le au dat dnii învățători: Antoniu

Nevrinceanu (Șag), Paul Ludaș și Șt. Crețu (Cerneteaz), Mih. Iancu și Vinc. Vincău (Hodoni) și subscrisul acompaniați de dnul Iulian Farcaș telog absolut și un înșămnat număr de coriști d'aici.

Cântările dulcose au stors lacrimi din ochii multora, și cred a fi zis tot când afirm, că a pătruns în inimile tuturor, punând în uimire chiar și pe străini (rom.-cat.). Panegiricul rostit prin Prea On. domn protoprezbiter a impresionat și a stors lacrimi din ochii auditorului.

După rugăciunea deslegării, cortegiul a plecat spre cimitir, unde s'a așezat coșciugul spre veșnică odihnă. În veci amintirea lui. *Iulian Lucașu.*

— **Asasinarea lui Panitza.** Panitza, conducătorul șef de revoluționari și ucigașul lui Sarafoff, a fost ucis într'un sat din Sandjaku Seres.

Panitza împreună cu soția sa, au fost atacați de țărani, cari i-au linsat și tăiat în bucăți.

Se crede că crima e opera unor partizani ai ideilor lui Sarafoff, deoarece Panitza a fost ucis în ziua aniversării omorârii lui Sarafoff.

Lui Sandaansky îi s'a spus că Panitza a plecat în străinătate spre a pândi și omorî pe prințul Ferdinand.

— **Vin de deal de Ohloroc** calitate escelentă este de vânzare la dna Cristina Secula, Gyork, (Arad m.) cantitate de la 50 litre în sus. Butoanele sunt a se trimite tot la aceeaș adresă.

Ultime Informațiuni.

Ungurii și turcii.

— Raport telefonic din Cameră. —

Budapesta, 16 Decembrie.

La începutul ședinței se ridică președintele Justh și amintind vechile tradiții de simpatie dintre unguri și turci, dorește poporului turc prosperare și înflorire cu prilejul inaugurării parlamentului său. Propune ca urările de bine să se tălmăcescă turcilor telegrafic.

Thaly K, istoriograful vremilor lui Rákóczy, povestește momente din istorie, arătând cum tr. închiegat în cursul veacurilor trainica prietenie între unguri și turci: Amândouă aceste popoare au dat dovezi mișcătoare despre simpatia lor mutuală. Amintește cu recunoștință concurența guvernului turc cu ocaziunea reimpatrierii oștilor lui Rákóczy.

Surmin se alătură la propunerea lui Justh în numele deputaților croați.

Se trece la discuția pe paragraful a proiectului de apropietune.

Anunțat la cuvânt: Pilișy. Renunță la cuvânt nefiind pregătit.

Surmin vorbește împotriva paragrafului 2. Prezintă un proiect de rezoluție, care nefiind în concordanță cu paragraful, — i se la cuvântul.

Wekerle roagă camera să respingă propunerea lui Surmin.

Urmează interpelațiile.

Bozóky: îi cere socoteală ministrului a lator, Zichy, că pentru cari motive face parte din partidul popular și că n'are de gând să părăsească acel partid?

Poporali reproabă egomotos pe interpelant.

Nagy Gy.: interpelează în chestia școlilor din Croația, unde cica elementului unguresc nu i-s'ar da cinstea cuvenită.

Ședința cu acestea se termină.

Neonomie.

Budapesta, 16 Decembrie.

Bursa de mărfuri și efecte din Budapesta.

Budapesta, 14 Decembrie 1908.

INCHEIEREA la 1 ORĂ și jum.:

Grâu pe Aprilie 1908 (100 kg.)	25 70 - 25 72
Săcară pe Aprilie	21 28 - 21 30
Cucuruz pe Mai	15 02 - 15 04
Ovăș pe Aprilie	17 66 - 17 68

Redactor responsabil Constantin Savu.
Editor proprietar George Niebla.

Anunț de concurs.

Poporul nostru pe lângă toate că a trăit în întunecimea neștiinței de carte, a simțit nevoia învățături exprimând adevărul ne schimbător, »ai carte, ai parte«.

Pentru răspândirea luminii în popor, ceice vor folosi talentul primit dela Domnul, pentru sporirea lui, primi-vor răsplată.

»Bihoreana«, inst. de credit și economii din Oradea-mare pune la concurs 10 premii de câte 50 cor. pentru instruirea în scriere și citire a analfabeților adulți:

1. Domnii preoți și învățători de pe teritoriul comitatului Bihor, cari doresc a re- cere pentru acestea premii au să trimită scrisoarea la 25 Dec. a. c. la adresa Direcțiunii Institutului »Bihoreana«, lista numelor și vârsta acelor, cari au să fie instruiți cu indicarea datului începerii prelegerilor.

2. Instruirea se va începe cât mai curând, și are să dureze până la sfârșitul lunii Aprilie 1909.

3. Rezultatul instruirii îl va constata comisiunea examinătoare dela examenele finale școlare ale anului 1908/9 ori delegații Direcțiunii exmiși pentru acest scop.

4. Pe baza constatărilor ce se vor face, se vor decerne premiile în proporțiunea numărului și raportului numeric al celor instruiți.

5. Intre învățăcei cari vor dovedi la examen că s'au deprins cu cetitul și scrisul se

vor împărți ca premii cărți folositoare scrise pentru popor.

Inainte cu Dumnezeu și lumina să lumineze: Oradea-mare, 25 Noemvrie 1908.

Direcțiunea inst. de credit și econ. »BIHOREANA«.



Telefon 168.

Laborator medical în Arad.

Dr. Auszterweil László și Kallos József chimiști, la laboratorul policlinicei medicale chimice din Budapesta, au deschis un laborator medical în Arad.

Examinează urina, scuipatul, laptele doicelor, conținutul stomacului, sângele ș. a.

Laborator: piața Andrásy 7. Stațiunea de adunat materiile Ezsébet körut 9.

Un candidat de avocat

cu praxă

afără aplicare pe lângă condițiuni favorabile în cancelaria subscrisului.

Seini, 5 Noemvrie 1908.

Dr. Aurel Nyilvan, adv.
Seini — Szinerváralja.



Doczi Pál

atelier pentru repararea instr. tehnice.

Szeged, Takaréktár-u. 8., Bitó-ház.



Reparațiuni de biciclete, mașini de cusut mașini de scris, măsurătoare de spirt, instrumente pentru ingineri, instrumente pentru dentiști, sonerii electrice, telefoane, gramofone și puști. Părți de mașini de cusut și de biciclete, lămpi cari desvoaltă gaz

și boicete de luminat.

Mașini de cusut mânuși și blănăril.

Stărpitor de troscotel, economisator de cărbuni.

Repararea instrumentelor de desemn.



HEICZER FERENCZ

croitor de haine civile preotești și uniforme.

Nagyvárad, strada Körös nr. 22.

Am onoare a aduce la cunoștința onor. preoți că mi-au sosit pentru sezonul de toamnă și iarnă postavurile negre, cari își păstrează culoarea și le țin în magazinul



meu bine asortat, pentru comanda din provincie ajunge o reverendă de model, sau o haină, la dorință mă duc ori unde cu plăcere pe cheltuiala mea proprie.

Tot asemenea țin în magazin pos. avurile cele mai noi și moderne din patrie, franceze și engleze pentru tot felul de pardesiuri și paltoane de iarnă foarte bune.



TUNCZKY GYULA

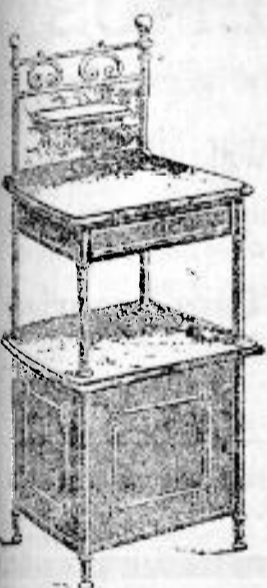
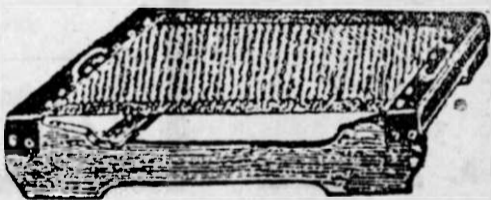
Prima fabrică de mobile de fer și aramă, de somiere de sîrmă și trăsuri de copiii din Ungaria de Sud.

TEMESVÁR - Jozsefváros, Hunyadi utca 48.

Își recomandă mobilele de fer și de aramă, soniere de oțel pentru paturi după măsură, fabricație proprie.

Primește aranjamentul hotelurilor, internatelor și spitalelor, face paviloane de fer după măsură.

Catalog de prețuri gratuit și franco.



Prima fabrică din Ardeal pentru instrumente chirurgice, pansamente, instrumente optice, cuțite, briciuri și mașini pentru ortopedie (pentru îndreptarea trupului).

Mare depozit de instrumente medicale bandajii pentru hernie și pentru pânțele, ochelane veritabile franceze, cele mai fine cuțite englezești svedeze și de Solingen și briciur, mașini ortopedice marca Gillette, picioare articulare, cordonul numit Diana și specialități franțuzești.

Deutsch Miksa

KOLOZSVÁR, Mátyás király-tér 7 szám

Atellerele fabricel în strada

Petőfi numărul 2.

Preț curent gratis.



SÜSZMANN H.

ciasornicar și bijutier Nagyszeben Strada Urezului 27 (Reisbergasse.)

Repară multilateral pe lângă garanție tot felul de ciasornice de buzunar, pendule și de alarmă. Ține în deposit cu prețuri moderate ciasornice de părete, de buzunar și de alarmă, precum și tot felul de bijuterii.

Mare succes. Invenție nouă.

Dinții susțin sănătatea

căci sub influența lor stau organele mîstuirii, care natural au înfrîngere asupra sănătății. Fiindcă sănătatea e mai scump tesaur din lume, de aceea vă recomand noua mea invenție, care nu e frază goală ci vă dă o probă sigură

Cosmetical de dinți „Hófchér”, a lui Nádler

care și cei mai negligeați dinți îi curăță depărtându-le negreala sau gălbineala
îi face albi ca și zăpada

O singură experimentare adevărește, că »Hófchér« e mai bun ca praful, crema și pasta de dinți, că nu e în el praful care să frece, care se pune pe gingii și între dinți și ducând smalțul de pe dinți produce dureri de dinți și de gingii. Nu conține săpun, ca altele.

»Hófchér« e un lichid produs din sucuri de plante pe cale chimică, și are un gust plăcut.

Prețul unei sticle 1 cor. 50 fil., care ajunge 1—2 ani.

Se capătă la:

Nádler Lajos

ARAD, în depozitul din **Andrássy tér 20**,
Local fabricii: **Varjassy József utca 32**, (casa proprie).

Sub scutul legii și patentat!

Fritsch & Connert

atelier de ghete.

Mediaș — Medgyes.



Lucru de mână garantat.

Ghete de șevro pentru domni . . .	K 11.—
» » box » » » . . .	K 11.—
» » șevro pt dame cu bumbi . . .	K 10.50
» » » » » cu șirete . . .	K 9.50
Jumătăți de șevro pentru dame . . .	K 8.—
Ghete tari de muncitori dela . . .	K 6.80
Ghete de copii dela	K 3.—

Material de I-a clasă.

Reverende preoțești, corderoane
roșii, albastre și negre de lână
— în calitate cea mai fină.

Numai pe damele le poate interesa aceea, ca înainte de a-și procura hainele necesare, să se ostenească până-n strada Forray Nr. 2 (casa Lukácsy), unde se află

prăvălia mea de mode pentru doamne și domni

și să se uite la magazinul meu bine asortat cu cele mai fine și mai frumoase stoffe de haine. O cumpărare de probă va putea convinge pe ori și cine, că

numai la mine se poate cumpăra ieftin.

Recomand în deosebită atențiune resturile de pânză englezească joul, pe care am procurat-o ieftin.

Solicit părtinirea on. public

George Iancovici.



KATZKY ANTAL

atelier mehanic de mașini de cusut și biciclete
Temesvár, Belváros
Lonovics-u. 6 sz. (Intra
rea prin partea str. Jenő Főherceg)

Se angajază să repare și să procure *mașini de cusut, mașini de împletit ciorapi, biciclete motoare, automobile, gramofone și mașini de scris, precum sonerii electrice și repararea telegrafelor de casă și introducerea lor.*

Tine în deposit *mașini de cusut vechi și biciclete, tot așa gramofone și părți separate de mașini de cusut și biciclete.*

Mare asortiment în plăci românești pentru gramofone cudiometru de 25 cm., 4 cor. 50 fil.

Preț-curent gratuit și porto franco.



Nr. telef. pentru oraș și comitat 509

BANI

pe moșii și case de închiriat din Arad

cu amortizație de 10—70 ani

după mărimea sumei împrumutate cu 4, 4¹/₄, 4¹/₂, 4³/₄ și 5⁰/₀, pe lângă dividendă de mijlocire și amortizație de interese corespunzătoare până la valoarea cea mai mare.

Spese anticipative nu sunt, la dorință anticipează spesele de intabulare, convertez datorile de interese mari.

— Resolvare grabnică, serviciu prompt. —

SZÜCS F. VILMOS

Representanța pentru mijlocirea de împrumuturi a

Institutului pentru credit fonciar din Sibiu

pe teritoriul comitatului Arad, orașului Arad, comitatului Bichiș, Gyula, Ciaba.

ARAD, Karolina-utca 8. (Casa proprie)

(Lângă filiala Poștei.)

Primesc pe lângă onorar achizițorii de afaceri abilitate și demni de încredere.